

รายงานผลการวิเคราะห์ Gap Analysis การควบคุม การกำกับดูแล การบริหารงาน ของสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

สถานการณ์ของสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ๓ ด้าน (ORC) มีดังนี้

๑. ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives)

๑.๑ กำหนดโครงสร้างทิศทางที่รองรับพันธกิจปัจจุบัน ซึ่งเป็นพันธกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๒ มีการสื่อสารถ่ายทอดทิศทางการทำงานไปสู่ผู้ปฏิบัติทุกระดับอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ/ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกำหนดทิศทางการสร้างนวัตกรรมต้นแบบการพัฒนา Street Food ตามนโยบายรัฐบาล และต้นแบบการพัฒนา Healthy Canteen

๑.๓ มีกลไกส่งเสริมให้เครือข่ายภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาระบบสุขาภิบาลอาหาร เช่น เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชมรมผู้ประกอบการค้าอาหาร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงพาณิชย์ พัฒนาชุมชน กระทรวงท่องเที่ยวฯ กระทรวงเกษตรฯ เป็นต้น ส่วนรูปแบบของการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคก็จะมีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. สถาบันการศึกษา การประปา บริษัทต่าง ๆ ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด

๑.๔ มีนโยบายการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

๑.๕ มีนโยบายต่อต้านการทุจริต มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มาตรการต่อต้านการทุจริต การไม่รับสินบน เป็นต้น

๑.๖ มีการวางระบบควบคุมภายในและติดตามประเมินผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน อย่างเป็นปัจจุบัน และรายงานผลการดำเนินงานควบคุมภายในเผยแพร่ลงในเว็บไซต์หน่วยงาน

๑.๗ มีคำสั่งผู้ตรวจสอบภายในประจำหน่วยงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานส่งให้กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัย ครบทุกไตรมาส พร้อมทั้งเผยแพร่ลงในเว็บไซต์หน่วยงาน

๑.๘ มีคู่มือหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow Chart) ยังไม่ครบทุกกระบวนการดำเนินงาน

๒. ด้านการรายงาน (Reporting Objectives)

๒.๑ มีการรายงานผลการดำเนินงานทั้งด้านหน่วยงานสนับสนุนและหน่วยงานหลัก เช่น รายงานทางการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง ส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผลการดำเนินงานที่เป็นงานหลักของหน่วยงาน

๒.๒ มีการสื่อสารถ่ายทอดทุกระดับของสำนักฯ อย่างทั่วถึง ทันเวลา ผ่านการประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักฯ การประชุมเจ้าหน้าที่ และทาง Line สำนักฯ โดยดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด

๓. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Objectives) มีการดำเนินงานโดยใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ข้อกำหนดต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ กฎหมายพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๒ พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๓ หลักเกณฑ์การควบคุมภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๔ คู่มือปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๓.๕ แผนการจัดซื้อจัดจ้าง

๓.๖ ติดตามรายงานผลการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

- ๓.๗ มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๓.๘ มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต
- ๓.๙ มาตรการป้องกันการรับสินบน
- ๓.๑๐ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
(ผลประโยชน์ทับซ้อน)
- ๓.๑๑ มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ
- ๓.๑๒ มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ

สิ่งที่ควรจะเป็น/หลักเกณฑ์การปฏิบัติ (Criteria)

สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ มีกิจกรรมการควบคุม ซึ่งกำหนดเป็นนโยบาย มาตรการ และวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้บริหารทุกระดับต้องให้ความสำคัญในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รายงานทางการเงินถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และการปฏิบัติงานต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งมติคณะรัฐมนตรี และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย

๑. การกำหนดนโยบายและแผนงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องมือในการควบคุม ติดตามและประเมินผล โดยมีการกำหนดผลงานที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจนทั้งในรูปจำนวนผลงาน และระยะเวลาปฏิบัติตามแผนงานดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจน
๒. การสอบทานโดยผู้บริหาร โดยผู้บริหารระดับสูงจะใช้วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนงานและงบประมาณที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมของการดำเนินงานว่ามีปัญหาในด้านใด แล้วนำมาพิจารณาแก้ไขและเตรียมรับสถานการณ์ในอนาคตได้
๓. การประมวลผลข้อมูล โดยครอบคลุมข้อมูลทางบัญชี การเงินและข้อมูลอื่นที่จำเป็นสำหรับประกอบการตัดสินใจทางการบริหาร ซึ่งต้องการข้อมูลที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ กะทัดรัด มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและทันเวลา
๔. การควบคุมทางกายภาพ คือการดูแลรักษาและป้องกันทรัพย์สินจากการถูกทำลายหรือสูญหาย และมีสภาพพร้อมเสมอสำหรับการใช้งาน
๕. การแบ่งแยกหน้าที่ เป็นการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน โดยจัดขึ้นให้มีการสอบยันความถูกต้องระหว่างกัน ไม่ให้บุคคลคนเดียวปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อข้อผิดพลาดและการทุจริต หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม
๖. ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้บ่งบอกถึงสถานะขององค์กรว่าเป็นอย่างไร อยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่ และให้ความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ เพื่อนำพิจารณาสั่งการแก้ไขปัญหาได้ทันกาล
๗. การจัดทำเอกสารหลักฐาน เป็นการควบคุมโดยกำหนดให้กิจกรรมที่มีความสำคัญต้องจัดทำเอกสารไว้เป็นหลักฐานเพื่ออ้างอิงและตรวจสอบ หรือเป็นแนวทางให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เช่น การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน การจัดทำ Flow chart กระบวนการดำเนินงานให้ครบทุกกระบวนการ การกำหนดแบบฟอร์มเอกสาร เป็นต้น

๘. การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ หรือการตรวจสอบภายในโดยผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบ จะต้องเป็นอิสระจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและติดตามค้นหาสาเหตุของความเสียหายต่าง ๆ ขององค์กร

วิเคราะห์ปัญหา (Gap) สิ่งที่ต้องดำเนินการ

จากการเปรียบเทียบสถานการณ์และหลักเกณฑ์การปฏิบัติ (Criteria) ของสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ พบว่าการจัดทำ Flow chart ยังไม่ครบทุกกระบวนการดำเนินงาน จึงเห็นควรกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย และมาตรการดำเนินการ ต่อไป